

Critic's Point

Ψυχωφελέστατη βραδυά στην Κρατική:
Νεζερίτης, Μερκαντάντε, Ντβόρζακ.

5/2016.

τοῦ ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΕΩΤΣΑΚΟΥ.

ΣΕ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΕΣ, ΑΜΕΙΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΤΕΡΕΣ ἐποχές της
μας ξανάφερε ἡ Κ.Ο.Α. με τὴν πρόσφατη στροφή της σὲ κλασσικὲς,
λησμονημένες σελίδες τῆς ἡλικίας 200 χρόνων Ἐντεχνης Ἑλληνικῆς
Μουσικῆς (ΕΕΜ), ὕστερα ἀπὸ τὴ ζοφερὴ Ζετία τῆς διευθύνσεως Βασίλη
Χριστόπουλου. Κατ' εὐθεϊαν στὸ πρόγραμμα:

1. ΝΕΖΕΡΙΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ (1897-1980): *Προανάκρουσμα* στοὺς
«Πέντε Ψαλμοὺς τοῦ Δαυΐδ (ὄρατόριο, γιὰ 4 μονωδοὺς, μεικτὴ χορωδία
καὶ ὄρχηστρα· γράφτηκε Φεβρ. 1945-Μάϊο 1946). Πόσες δεκαετίες εἶχα
νὰ ἀκούσω σὲ ζωντανὴ ἐκτέλεση τέτοιας περιωπῆς, μιᾶς ἀπὸ τὶς
ἐμβληματικότερες σελίδες ΕΕΜ; Ἀπὸ τὴν κάθε ἄλλο παρὰ πομπώδη,
ἀπέριπτη κινήσεολογία ἀλλὰ καίριας εὐστοχίας στὸ συσχετισμὸ τῆς
ἐκφραστικῆς μικρολεπτομέρειας με τὴν ὄλη σύλληψη καὶ μορφή, διευ-
θυνση τοῦ κεκλιμένου ἀρχιμουσικοῦ, διεθνῶς ἀνερχόμενου Καναδοῦ
Τσάρλς Ὀλιβιέρι-Μάνροου [Charles Olivieri Munroe, γ. 1969]
χαρήκαμε τὸ ἐναρκτήριο «ἄκτιστον» φῶς τῶν βιολιῶν τῆς ἀρχῆς στὴν
πορεία του πρὸς τὸ κυρίως θέμα καὶ στὴν ἀνάδειξη τῆς οἰκονομίας τοῦ
ἔργου, δίχως τὴν παραμικρὴν ἔκπτωση πρὸς τὴ βαθύτατη θρησκευτικό-
τητά του. Ἦταν μιὰ ἐκτέλεση πρὸ πάντων **καθαρή**, πὺ ἀνέδειξε
ἀπλότητα τῆς δομῆς, τὴ λειτουργικότητα ἀλλαγῶν ρυθμικῆς ἀγωγῆς
(λ.χ. στὰ ταχύτερα τύμπανα ὄρχηστρας), γενικὰ εὐλαβικότατη πρὸς τὸ
γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς μουσικῆς.

2. ΜΕΡΚΑΝΤΑΝΤΕ, ΣΑΒΕΡΙΟ [Mercadante, Saverio, 1795-1870]: *Κοντσέρτο για φλάουτο και όρχήστρα*, μι. έλ., έργο 57. Γνωστός στην έποχή του, μεταξύ άλλων και στην πρό της Ένώσεως Κέρκυρα, κυρίως ως συνθέτης όπερας (57 ολοκληρωμένες), ό Μερκαντάντε, ένας από τους άδικα παραγκωνισμένους Ίταλούς συνθέτες του 19ου αϊ. συνέδεσε τή σταδιοδρομία του σε σημαντικό ποσοστό με τó Ώδεϊό *San Pietro a Majella* (όπου σπούδασαν τόσοι Έπτανήσιοι και όχι μόνον συνθέτες) και τó θέατρο Σάν Κάρλο (και τά δύο στη Νεάπολη). Νέος έγραψε και άφθονη όργανική μουσική, συμπεριλαμβανομένων και 6 κοντσέρτων για φλάουτο (1818-19) έν οϊς και τó γνωστότερο ίσως σήμερα έργο του τó Κοντσέρτο σε μι. έλάσσονα, έργο 57. Τρία μέρη: I. Allegro maestoso. II. Largo. III. Rondo Russo-Allegro. Όπως δήποτε, με άκροαματική πείρα 65 χρόνων, τολμώ να ισχυριστώ ότι πρώτη φορά θυμοῦμαι τó όνομά του σε συναυλία τής ΚΟΑ. Χάρηκα ειλικρινά τήν αυστηρή άλλ' όχι στεγνή ανάδειξη τού γεωμετρικού, θά έλεγα, περιγράμματος τής κλασσικότατης μορφής (λ.χ. τó α' μέρος είναι διθεματικό άλλέγκρο σονάτας, με τó β' θέμα στη σχετική μείζονα και τó γ', ύποτονθόρισμα έθνικής ρωσικής σχολής σε έποχή πού ό γενάρχης της Μιχαήλ Ίβανοβιτς Γκλίνκα, 14 έτών, δέν ειχε καν αρχίσει να συνθέτει.). Ό νεαρότατος σολίστ **Στάθης Καραπάνος** (γ. Αθήνα, 1996) πάλαιψε ήρωϊκά και έν πολλοϊς τά κατάφερε με τις δεξιοτεχνικότατες άπαιτήσεις του έργου: ως προς τήν τονικήν ακρίβεια οῦδεις ψόγος. Βέβαια ό ήχος του μπορεί να κερδίσει ακόμη περισσότερο σε όγκο, αλλά ή άγωνία και τó τράκ του ήταν έμφανέστατα σε περάσματα όπου τέμπο και φραζάρισμα χρειάζονται περισσότερη άνεση και χαλάρωμα στην αναπνοή. Ειλικρινά τού ευχόμαστε καλή πρόοδο.

3. ΝΤΒΟΡΖΑΚ, ΑΝΤΟΝΙΝ-ΛΕΟΠΟΛΝΤ (Dvořák, Antonín Leopold, 1841-1904): *Συμφωνία αρ. 7*, ρε έλ. έργο 70, έξ' ίσου άγαπημένη με τις τόσο διαφορετικές και μεταξύ τους *Συμφωνίες αρ. 8 και 9*, γράφτηκε μέσα σε 4 μόνον μήνες από τó Δεκ. 1884 ως τις 17 Μαρτ. 1885, κατά παραγγελία τής Φιλαρμονικής Έταιρείας τού Λονδίνου, πού ειχε παραγγείλει και στο Μπετόβεν τήν Ένάτη Συμφωνία

του. Παγκόσμια α' εκτέλεση υπό τή διεύθυνση του συνθέτου, Λονδίνο, Saint James Hall, 22 Άπρ. 1885! Μοῦ ἀρέσει νὰ τήν ἀποκαλῶ καί...

Πέμ

πη Συμφωνία του Μπράμς, πού, ὡς γνωστόν συνέθεσε μόνο 4, ἀφοῦ ἐδῶ ἡ στροφή πρὸς τὸ Μπράμς ἀποτελεῖ 100% συνειδητὴν ἐπιλογή του συνθέτου. I. Allegro maestoso: ἡ λιτὴ κινησεολογία του ἀρχιμουσικοῦ κάλυπτε εὐρύτατο φάσμα δυναμικῆς χωρὶς καμμιά παραχώρηση στὴν ἄνεση τῆς ροῆς καὶ στὴν ἐνάργεια τῆς δομῆς πού κύλισαν σὲ ἓνα ἀπεφθο cantabile. II. Poco adagio. Ὑπέροχο cantabile τῶν ξυλίνων ὁδήγησε σὲ ἠχητικὰ μεστὰ ἀλλὰ ποτὲ διάτορα φορτίσσιμι καὶ σὲ ἔντονες ἠχοχρωματικὲς φωτοσκιάσεις. II. Scherzo: Vivace. Περίτεχνα προετοιμασμένη μετάβαση ἀπὸ τὸ σχεδὸν ποιμενικὸ ἐναρκτήριο θέμα, σὲ μιὰ ζοφερότερη ἀτμόσφαιρα, σταδιακὴ προαναγγέλλουσα τὸ IV Finale: Allegro. Ἐδῶ ὁ Ὀλιβιέρι Μάνροε, ὀλοκλήρωσε τὸ θαυμάσιο αὐτὸ ἔργο, σὲ ἓνα περίλαμπρο ψηφιδωτὸ, νοσηματοδοτώντας ἐπὶ πλέον μὲ τὴν κατακλεῖδα αὐτὴ ὅλες τὶς πολυάριθμες θεματικὲς προτάσεις πού εἶχαν προηγηθεῖ καὶ ὑποβληθεῖ σὲ πάνσοφη ἐπεξεργασία μὲ στόχο τὴν ἀνύψωση μεγαλειώδους ἀρχιτεκτονήματος (Αἴθουσα Χρήστου Λαμπράκη, 5.2.2016).

Υ.Γ. Διόρθωση στὴν κριτικὴ μου ἀρ. 3/2016, γιὰ τὸ Τρίο '92, (αἴθουσα Δημήτρης Μητρόπουλος, 22.1.2016) Ἡ ὀνομασία του συνόλου (πιάνο, βιολί, βιολοντσέλο), πληροφοροῦμαι, εἶναι ὡς ἀνωτέρω, **Τρίο '92** καὶ ὄχι **Τρίο '92-Μπάρρυ Λύντον**, ὅπως εὐλόγα παραξενεμένος ἀνέφερα, ἀντιγράφοντας πιστότατα σφάλμα του ἐντύπου προγράμματος τῆς ἐκδηλώσεως. **Μπάρρυ Λύντον**, τιτλοφόρησαν οἱ νέοι ἐρμηνευτὲς μόνον τὴ συγκεκριμένη συναυλία μὲ τὰ δύο Τρίο op. 99 καὶ 100 του Σοῦμπερτ, ἐπειδὴ ὁ περίφημος σκηνοθέτης Στάνλεϋ Κιούμπρικ, σὲ καίρια σκηνὴ αὐτῆς τῆς ταινίας του χρησιμοποίησε ὡς μουσικὴ πλαισίωση ἓνα ἀπόσπασμα του Τρίο op.100.